

Ku2022/01357

Till
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Ku.KL@regeringskansliet.se

Remissvar Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU2022:44)

Inledning

Riksteatern har blivit inbjuden att lämna synpunkter på betänkandet *Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU2022:44)*, och de viktigaste synpunkterna följer nedan. I övrigt hänvisar Riksteatern till remissvar från Svensk Scenkonst, vår bransch- och arbetsgivarorganisation.

Riksteatern är hela Sveriges scen – en folkrörelse som samlar drygt 37 000 scenkonstintresserade medlemmar i fler än 200 lokala riksteaterföreningar. Riksteatern nationellt producerar scenkonst, Riksteatern regionalt främjar scenkonst och vi har en unik roll som både arrangör och producent, liksom främjare av scenkonst i hela landet. Varje år lägger ideellt aktiva inom Riksteatern ungefär 280 000 timmar för att nå ut med teater, dans, cirkus och musik till nästan en halv miljon besökare.

Allmänna synpunkter på betänkandet

Det är positivt att staten tar ett samlat grepp för att främja utvecklingen av företag som är verksamma i kulturella och kreativa branscher eftersom dessa verksamheter, förutom att vara viktiga ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, också bidrar till attraktiva livsmiljöer, hållbar samhällsutveckling, innovation och människors välbefinnande. Konstens och kulturens stora betydelse i vårt demokratiska Sverige kan inte nog understrykas.

Riksteatern hade gärna sett en större tydlighet i vilka övergripande vägval som måste göras för att strategins långsiktiga mål ska uppnås.

Åtgärder för bättre samverkan mellan departement och myndigheter

Riksteatern delar utredningens uppfattning om att en strategi för kulturella och kreativa branscher berör flera politikområden och att framgångsrika insatser för att på allvar främja dessa näringar förutsätter en nära samverkan mellan flera departement och myndigheter inom olika samhällssektorer. Därtill kommer att regioner och kommuner har viktiga roller att fylla i detta arbete. Utmaningarna med att ta hand om denna komplexitet inom ramen för den svenska förvaltningsmodellen beskrivs på ett bra sätt i betänkandet och de angreppssätt som föreslås för att åstadkomma en närmare samverkan ställer Riksteatern sig bakom.

Konstnärerna och kulturlivet som möjliggörare för företagande

Strategin som föreslås av utredningen är i avsikt att vägval eller åtgärder för att utveckla och vidmakthålla det konstnärliga skapande som utgör hela grunden för företag som är verksamma inom kulturella och kreativa branscher. Offentlig finansiering av ett starkt kulturliv, en kulturell infrastruktur över hela landet, närvaron av estetiska ämnen i skolan, tillgång till kulturskola samt de konstnärliga utbildningarna bidrar på ett avgörande sätt till dessa företag och deras möjlighet att verka i ett samhälle med kreativt och kulturellt intresserade medborgare. Riksteatern anser att det är en allvarlig brist i utredningens betänkande att detta perspektiv helt har kommit i skymundan vid formuleringen av själva strategin.

De kulturella och kreativa branschernas förutsättningar hänger nära ihop med att det finns en robust kulturell infrastruktur i hela landet. Kulturinstitutioner, privata kulturaktörer, ideella arrangörer och det fria kulturlivet hänger ihop i ett system där alla delar behövs för att helheten ska fungera. Ur kulturlivet kommer utövare och konstnärliga uttryck som många marknadsorienterade aktörer är beroende av.

Kulturlivets finansiering, kompetensförsörjning och behov av ändamålsenliga lokaler är några grundförutsättningar som borde diskuteras i detta sammanhang. Riksteatern anser att en strategi för att främja företagande i kulturella och kreativa branscher borde ha som utgångspunkt att stärka landets kulturella infrastruktur.

Offentliga verksamheters betydelse för privata företag

Här vill Riksteatern lyfta betydelsen av stabila offentligt och långsiktigt finansierade konstnärliga institutioner som grund för många privata företags verksamhet och fortlevnad. I stycket beskrivs det ömsesidiga beroendet och Riksteatern vill här betona vikten av ett tillräckligt stort antal aktörer på fältet – med minskade anslag riskerar vi en nedåtgående spiral där, liksom under pandemin, särskilt små företag ställde om och lämnade branschen. Det finns många positiva exempel som visar när offentliga medel genererar hög utväxling och stor samhällsnytta i de här sammanhangen. Riksteatern vill starkt lyfta fram betydelsen av ökade offentliga investeringar inom kulturområdet som betydande för privata företag.

Riksteatern skulle gärna se den strategiska utgångspunkten ”Att stärka kulturlivet och den kulturella infrastrukturen” som en tydlig del av strategin. De många små företagen, till exempel ljusdesigners, kompositörer, skulptörer, när inte slutkunden/besökarna/publiken själva utan är helt beroende av institutioner och arrangörer. Och omvänt, kunden/besökaren/publiken/invånaren är helt beroende av institutioner och arrangörer för att kunna ta del av ett konstnärligt och kulturellt utbud.

Ideella föreningars betydelse för privata företag

Här vill Riksteatern ytterligare betona skrivningarna i stycket om ideella arrangörsföreningars avgörande betydelse. Många lokala arrangörer, både riksteaterföreningar och andra, driver sina verksamheter med mycket små resurser och ett stort antal ideella timmar. Det finns en skörhet i systemet då de, på många platser små kommunala stöden, riskerar att urholka utbudet och på sikt kvalitén – arrangörerna kan inte ta ekonomiska risker utan tvingas satsa på ”säkra kort” som förväntas dra publik och tvingas välja bort visst utbud som skulle gagnat publikutvecklingen och lokalsamhället på sikt.

Riksteatern nationellt fungerar förutom som producent av scenkonst också som stöd åt de lokala riksteaterföreningarna, vars utbud till mer än hälften består av fria producenters föreställningar och konserter. Tillsammans med Riksteaterns regionala föreningars främjande är detta stöd helt centralt för att de lokala arrangörerna, som bär mycket av infrastrukturen i sista ledet gentemot

kunden/besökaren. Vi vill därför här lyfta nationella och regionala resursers stora betydelse för lokala arrangörer. Riksteatern nationellt, skattefinansierat, är ett stöd och en förutsättning för att de lokala ideella arrangörerna ska lyckas. Infrastrukturen på det kulturella området är komplext, vilket är både en styrka och en svaghet.

Norsborg 2022-12-13

Susanna Dahlberg, vd